

Илму фаннинг чи-накам равнақига эришиш учун ташқи дунёга эшикни кенг очиб керак. Илмом ҚАРИМОВ

Ma'rifat

МАЪРИФАТ • ХАЛҚ ЗИЁЛИЛАРИ ГАЗЕТАСИ •

1931 йилдан чиқа бошлаган

1999 йил 6 январь, чоршанба

Баҳоиси сотувда эркин нархда

№ 1 (7095)

Қибрайлик 10 нафар иқтидорли ўқувчига Қибрай туман ҳокимлиги томонидан йиллик стипендия тайинланди. Шунингдек, ҳокимлик чет элга бориб ўқийдиган 5 нафар ўқувчининг харажатларини ҳам ўз зиммасига олди.

БИБИСОРА — БУНЁДКОР ЎҚИТУВЧИ

Бундан тўрт йил муқаддам ишга туширилган 319-мактаб нафақат Қушбеги мавзесига, балки, Яқкасарой тумани миқёсида тилга тушди. Гап шундаки, мактаб раҳбари изланувчанлиги ва синчковлиги боис, бир ёқадан бош чиқариб ишлай биладиган жамоани ташкил қила билди. Айниқса, бу жамоада тарих фани ўқитувчиси Биби-сора Ҳасанова иқтидори янада ёрқинроқ кўзга ташланди. У жуда кўп изланар, тарих фанига оид кўшимча адабиётларни тинмай мутолаа қиларди. Хар бир дарс синов, синовдан муваффақиятли ўтиш зарур, деб ҳисоблайди муаллима. Шу фикрлар боисми, у дарсларга янгилик киритишга одалана борди. Унинг бу оdatи ва маҳорати республика «Йил ўқитувчиси - 98» кўрик-танловига яққол кўзга ташланди ва «Бунёдкор ўқитувчи» деган ша-рафли номни олди. Янги йил арафасида бунёдкор ўқитувчи Биби-сора Ҳасановани Тошкент шаҳар ҳокими Қозим Тула-ганов қабул қилди. Учрашувда шаҳар халқ таълими Бош бошқарма-си бошлиғи Ҳамидулла Йўлдошев Бибисоранинг танловдаги иштироки, ма-ҳорати ва кўшимча маш-ғулоти тўғрисида га-пирди. Шундан сўнг шаҳар ҳокими Қозим Тулаганов голибани самимий кут-лаб, унга қимматбахо со-ва ва гуллар тақдим этди. Илғор муаллима ўзига кўрсатилган эҳтиром учун миннатдорчилик билдирар экан, ёшлар тарбияси йўлида барча куч ва имкониятларни ишга солишга ваъда берди. Маҳкам ҚУЧҚОРОВ

ЁШЛАР ҚАЛБИНИНГ «АКС-САДО»СИ

Бугун истиқлол шаро-фати билан эски асо-ратлардан ҳоли, хур фикрлар тафтида тоб-ланган мутлақо янги ав-лод камол топмоқда. Уларнинг дунёқараши, нуқтаи назари муста-қиллигимиз, истиқлоли-миз тамойиллари билан ҳамоҳанг, ёндош. «Акс-садо» кўрсатуви ишти-рокчилари бўлган ёшла-римизнинг ёниқ шижоат билан йўғрилган фикрла-ри, чиқишлари бунга да-лолат. Зеро, юртбошимиз таъкидлаганларидек, «Мен ўзимнинг тақдиримни ҳам, мамлакатимиз ва муста-қиллигимиз тақдирини ҳам ана шуларнинг қўёфа-сида кўраман. Киши ана шундай фарзандлари бор-лигидан куч олади. Онги тиниклашади, рағбатлана-ди, кўкси тоғдай кўтарила-ди». Бу сўзларда юртбоши-мизнинг, халқимизнинг ишончи буй кўрсатиб ту-рибди. «Юртимиз тақдирини ёшлар кўлида» деган бир собитлик бор, бу сўзлар замирида. Дар-воқе, ишонч — шижоат, ғайратнинг тағзамини. Президентимизнинг «катта ишонч ва умиди» ёшлари-миз қалбида юқоридаги хислатларнинг жўш урди-риши шўҳбасиз. Газетамизнинг ушбу сонидида 2-бетда «Акс са-до»чилардан бир гуруҳининг кўнгли туйғулари билан танишасиз. Нияти-миз юртимиз келажаги мустақиллигимизнинг ҳар бир қадами барча ёшла-римиз қалбида акс-садо бериб турса.

JUMLADA JANON

• Ўзбекистон Республикаси-нинг «Радиочастота спектри тўғрисида»ги Қонуни эълон қилинди.

• Фарғона Давлат университе-ти олимлари ихтиро этган пах-тани юклаб берувчи янги аг-регат пахта қабул қилиш пуи-ктларидаги қўл меҳнати билан боғлиқ юмушларни энгиллаш-тиради.

• Ўзбекистон - Россия тоғ-забткорлари Помир - Олой тизмаларининг энг қийин — Оқсув қоясига кўтарилди-лар.

• 26 декабрь куни портлаб кетган БМТнинг «Геркулес» типидagi самолёти қолдиқ-лари топилди.

• НАСА маълумотига кўра, «Марс Полар Лендер» номли космик аппарат фазога кўта-рилди.

• Европанинг 11 мамлакатиди муомалага кирган Евронинг айни пайтдаги курси 1, 17 АҚШ долларига, 2 немис маркасига, 40 Бельгия франкига, 6,5 фран-цуз франкига тенг.

• АҚШнинг аҳолини рўйхатдан ўтказиш бюроси маълум қилишча, мамла-кат нуфузи ўтган йилда 2,5 миллионга кўпайган, бугун-ги кунда мамлакат аҳолиси-нинг умумий сон 271 мил-лион 645 минг 214 кишини ташкил этади.

— Аёллар йили

бошланди-я ойижон?..

Komillik sari

ИРОДА — ҚАЛБ ҚЎРҒОНИ

«Мустаҳкам» ёки «буш» деган сўзлар билан сифатланадиган Ирода ҳақида бугун ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ гапи-ришмоқда. Бу сўз асосан спортчилар-га, ҳарбийларга нисбатан ишлатилиб келингани боис, у жисмоний бир ту-шунчадек онгимизга сингиб кетган. Мунтазам синовлар, қийинчилигу ма-шаққатларга юзма-юз келиб юрадиган бу иккала касб агалари максоди вата-нинг ҳар бир фарзанди хоҳиш истаги-га уйғун эканлигини инобатга оласак, ҳамма ҳам улардек иродали бўлиши керак.

Мамлакатимиз мустақил бўлиб, ўз йўлини ўзи танлаб, тараққиёт сари интиладиган бир пайтда иродали ин-сон муаммосининг кўтарилганлиги-дан мурдао нима? «Ҳар қайси инсон оллоҳ таоло ато этган ноёб қобили-ят ва истеъдодни аввало ўзи учун, оиласининг, миллат ва халқининг, давлатининг фаровонлиги, бахт-са-одати, манфаати учун тўлиқ бахши-да этса, бундай жамият шу қадар кучли тараққиётга эришадими, унинг субат ва самарасини ҳатто тасаввур қилиш ҳам мумкин эмас», деди юрт-бошимиз. Албатта, инсон ўз Ватанига шунчалик даражада фидойи, содиқ бўлиши учун чинаками иродали бўлмоғи керак. Шу уринда ирода тар-бияси қачондан бошлаб, қандай қилиб берилиши керак, деган саволлар ту-рилади.

Адабиётшунос олим Султонмурод Олимнинг «Бешик», деб номланган ри-соласини ўқиб туриб, «Шарқ доноли-рининг маҳсули бўлган бешик тўғри-сида чуқур мулоҳазага толдим... Айнан бешик ва унинг қаромати билан боғ-

лиқ бўлганлиги учун ҳарбий хизмат-далигимдаги бир воқеа ёдимга келди. Чекимизга денгизда хизмат қилиш тушган эди. Олти ойлик тайёрлов ўқувидан сўнг кемага тушдик. Мен билан бирга келган олти нафар янгилар орасида Белоруссияда, Украинада, Россияда, ҳатто денгиз ёнида яшай-диганлар ҳам бор эди. Бизнинг сува-ди ҳаётимиз кишининг энг авжиди, яъни январь ойида бошланган эди. Бу паллада денгиз, айниқса, улар ичида энг «шўх» деб ном олган Болтиқ жун-бушга келади. Устига устак шундай кунларнинг бирида биз уч ойлик са-фарга чиқадиган бўлдик. Янгиларнинг ҳаяжони чекисиз... Очик денгиз этти-кун етовимизни беаёв синади. Кизиги шундаки, буйим ботмайдиган ховузга чўмилиб юрган — мен улар ичида би-ринчи бўлиб ўз хизмат вазибаларим-ни тўлиқ бажаришга киришиб кет-дим. Давосиз ҳисобланган «денгиз қам-саллигини» бошимдан кечиршим ҳам анчайин энгил кечди... Энди ўйлаб қарасам, бешигим мени ушбу синов-га обдон тайёрлаган экан.

Келинг, шу уринда «Бешикдан қа-бргача илм изла» деган ҳадисдан рисо-лада чиқарилган хулосага, яъни бу ерда одамга «туғилганидан илм ўрган» деган даъват борлигига қўши-лайлик-да, уртага бир савол ташлай-лик. Ҳўш, гўдак бевосита бешикдан нимани ўрганади?

Маълумки, одам дунёга келган ку-ниданок, шу чўқчака ривожланиб кел-ган муҳитдан бутунлай ўзга бир шароитда ҳам жисмонан, ҳам маънан ривожланишини давом (Давоми 3-бетда)

Obuna - 99

53629 X ?=!

Ассалому алайкум, из муштарий-лар! Бугундан бошлаб «етамиз 53629 нусхада чиқа бошлай» дегани шун-ча киши (агар бир гўтагини қўлма-қўл бўлиб ўқилишини ҳисобга оласак, газетковларимиз соғ яна 2 - 3 баро-барга ортади) бизниқийди. Демакки, шунчалик ишонч. Яна шу ишонч масъулияти ҳар наъадан ҳам залвор-ли. Унга муносиб биш учун эса тий-май изланишимизер тўқинишимиз ке-раклигини ҳис эт туришимиз.

Утаётган ҳар бй йил кўпгина ютуқ-лар ва муваффақиятлар билан бирга-ликда дурустгисабодларини ҳам бер-моқда. Айниқса аълим-тарбия бора-сида олиб боришга ислохотлар бор-ган сайн жадташаётган бир пайт-да матбуотнингў жарайи билан бир-га, ҳаттоки, биқадам илгариди яри-ши талаб этилди. Негаки, бугун қи-яни лозим ўлган ишнинг эртага қилини, эртга ишни индинга тор-тади. Газетимиз эса жойларда олиб борилаётганларнинг кўзгудаги ак-сини намойишчи керак. Яъни таж-рибаларини да қолаётганлар қўлла-ши мумкинўлган даражада ёритиб бориши лозим. Бу вазибаларимиздан бири.

Бошқа ашрлардан бизнинг бир фарди тоғимиз — ўқитувчиларга хабар ёқилганики шунчаки отқазиб эмас, баъ, уни ҳар томонлама ўр-ган, илм бир асос билан, дарслар-да фойланидиган қилиб ҳавола этишдага тилимиз мазмуни янгилама-тган байтада бунинг аҳамияти яна-да орта. «Ўқитувчига ёрдам», «Дар-слигизга қўшимча» каби руқилар-да биз ўзини давом эттирмадик. Шунинг бир талай янги руқилар ости-да беладиган мақолаларда ўқитув-

чию тарбиячиларнинг ижтимоий ҳаёти билан боғлиқ муаммоларини ҳам ўрганиш, улар ечимини қиди-ришни мақсад қилиб қўйганимиз. Маълумки, ўқитувчиларимизнинг кўпчилиқ қисмини хотин-қизлар ташкил этади. Бу ҳам тарбия билан она сўзининг ҳамоҳанглигидан бўлса керак. Аслида ҳам инсоният тарбияси ибтидои онадан бошла-нади. Бу йил эса — Аёллар йили деб атади мамлакатимизда. Газетамиз-да йил давомида аёлларимизнинг ўқитувчилик фаолиятларини, оила-даги ўрнини умуман олганда ҳаёти-ни изчил ёритиб боришни мўлжал-лаб туришимиз.

Обуна билан бошлаган гапимиз-ни ҳам шу билан тугалласак: Қўли-мизга Матбуот тарқатиш маркази маълумотномаси тегиши билан не-гадир бизни қаерда, қанчалик ўқир экан? деган савол туғилди. Масалан — Фарғонада «Маърифат»га 894 та талим муассасаси (демак ҳар бир мактабга биттадан) обуна бўлган бўлса, бу кўрсаткич Бухорода — 139 тами ташкил этган, яъни 4 та мак-табга 1 та «Маърифат».

Яъни обуначиларга келсак, бу йил Жизнас, Самарқанд, Сирдарё вило-ятларида 4 нафар ўқитувчидан бит-таси, Андижон ва Қашқадарё вило-ятларида эса 16 нафар ўқитувчидан биттаси, «Маърифат» олинма экан. Газетамиз обунасини республика-миздаги бошқа нашрлар обунаси билан таққосласак, бари бир ҳам энг кўп ўқувчилар ўқитувчилар экан-лигига ишонч ҳосил қиламиз. Зеро ўрганимасдан, ўргатиб бўлмайди.

«МАЪРИФАТ»ЧИЛАР

Qutlug' ostona

ДЕНГИЗЛАРГА ЕТГАН ЗАКОВАТ

шахрисабзлик ўқувчи Бахриддин Норов яратган Ҳарбий кема модели Парижда намойиш этилди

Бахриддин ёшлигида-ноқ хали антика варрак ясар, хали ўйинчоқ ара-ва ясар, ишқилиб нима-ларинидир «бузиб», яна нималарнидир «тузиб» юрарди. Ундаги бу «ус-табузармонлик» йилдан-йилга тобора авж олиб, улғайган сайн ихтиро-чилик ишларида уйғун-лик ва ўзига хос каш-фиётлар кўзга ташлана бошлади... Шахрисабз шаҳрида-ги «Янги ҳаёт» номли 9

-урта мактабнинг 7 - синф ўқувчиси Бахриддин Но-ровдаги техник иходкор-ликка бўлган алоҳида иқтидорни кўнлардан бир кун унинг физика муалли-ми Абдуҷаббор Чориев илғаб қолди. Ва у ёш Бах-риддинни мактабда очил-ган «Техник иходкорлик» тўғарагага бошлаб борди. Камгап, фан кишиларига хос вазмин ва кенг мушо-ҳадали бу бола устознинг эътиборини қозона борди.

Кўнларнинг бирида Бах-риддин ўзида «Уммонлар йилларда ўзининг радио тўлқинлар асосида бошқ-арилувчи, сувада сузади-ган ва яна «Торпедо» отувчи ҳарбий кема-си билан шахар, вилоят ва республика миқёсида ўтказилган «Ёш техниклар иходиёти» кўрик-танлов-ларида иштирок этиб, фахрли ўринларни қўлга киритди.

Борган сайн ўз ишини тақомиллаштириб бориб, 8—9 - синфларда ўқиётган йилларда ўзининг радио тўлқинлар асосида бошқ-арилувчи, сувада сузади-ган ва яна «Торпедо» отувчи ҳарбий кема-си билан шахар, вилоят ва республика миқёсида ўтказилган «Ёш техниклар иходиёти» кўрик-танлов-ларида иштирок этиб, фахрли ўринларни қўлга киритди.

(Давоми 3-бетда)

амлакатимизда ил-

ГУВОҲНОМАЛАР ТОПШИРИЛДИ

йўналиши бўйича танлов-нинг беш нафар голибини аниқлади. Шу муносабат билан Давлат Фан ва тех-ника қўмитасида 1999 йил-га стипендиялар гувоҳно-масини топшириш маро-симси бўлиб ўтди. Унда шу йилги голиблар билан бирга ўтган йиллардаги Президент стипендиантла-ри ҳам иштирок этишлар.

—Ўзбекистоннинг ақлий салоҳияти улкан, — деди Фан ва техника Давлат қўмитаси раиси, академик Пўлат Ҳабибуллаев 1999 йилги стипендиантларни кутлар экан. — Республи-камиз мустақилликка эришгандан сўнг амалга оширила бошланган ил-мий-техникавий сиесати, жумладан, истеъдодли ёшларнинг иходий қоби-лиятини мумкин қадар ри-вожлантиришга, уларнинг илмий фаолиятига инти-лишни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган.

Дарвоқе, ёшларга нис-батан кўрсатилган бу юксак эътибор ўз самара-

E'tibor

сини бермоқда. Ўтган йиллардаги Президент стипендиантларининг кўпчилиги фан номзоди илмий даражасини олиш учун диссертациyani му-ддатидан олдин ёқлади. Танлаб олган илмий йуна-лишда тадқиқот ишлари-ни муваффақиятли олиб бормоқдалар. Айримла-ри эса илмий изланиш-лар билан шуғулланиб, бир вақтда докторанту-рада ҳам таълим олишни давом эттирмоқда. Уйлаймики, бу йилги танлов голиблари ҳам ўзларига кўрсатилган ишончни оқлаб, ўз соҳа-ларида ҳамиша пешқа-дам бўладилар.

КЕЛАЖАК ЮЛДУЗЛАРИ

«Акс садо» ёшлар кўрсатуви зангори экран орқали намойиш этилаётганига бир йил бўлди. Дастлабки кўрсатув қачон экранга чиқганини бугун кўпчилик аниқ эслаш оқибати бўлди. Лекин бир нарса аниқки, «Мақсаббеки танийсимиз?» деган саволга эндиликда мамлакатимизнинг оқс-оқилларида яшовчилар ҳам «Нега таниймас эканмиз? Яқини биламиз. «Акс садо»да чиққан йиғинча-да!» дея тилга олади.

Аслида «Акс садо» кўрсатуви авваллари ҳам бор эди. Лекин, уни биров кўрса, биров кўрмас, биров билса, биров билмас эди. Бугун эса «Акс садо»ни кўришга шоянча «дегу»чиларнинг сон-саногини йўқ, «Бизнинг мактабга бир келиб кетингизлар. Бизлар ҳам тенгдошларимиз каби ўз фикрларимиз билан чиқиш ниятимиз бор» деган маънода келатган хатларнинг кети узилмади.

Ушунчалардан бундай иштиёқ ўз-ўзидан тушунарди. «Фарзандларимизнинг фикри тинчлигини қаранг! Давлатимизни кўрингизми? Одамнинг юрасида олов солиб юборади-я!» дея ўзига сирмай юрган катталар қанча?

«Акс садо» ёшлар кўрсатуви каттаю кичикча бу қадар кучли кизиқтиришга қараганда, «Мақсаббеку Феруза, Шўҳратбеку Нарғиза каби ёшларимизнинг эл оғиздан тунмаганлигининг сирини нимада?

Бунга энг тўғри жавоб Президентимизнинг кўйидаги фикрларида муҳасам: «Менинг энг катта ишончим ёш авлоддир. Замонавий билимга эга, одолат, илми, кўрсанг ҳавасинг келадиган, баркамол ва шижоатли фарзандларимиз. Мен ўзимнинг тақдиримни ҳам, мамлакатимиз ва мустақиллигимиз тақдирини ҳам ана шуларнинг қўлига қўйиб қўяман. Кимки ана шулар фарзандлари бўлганидан куч олади. Олти тинчлашадиган, рабобатланадиган, кўкси тоғдай кўтарилмайдиган.

Йил давомида эҳтиётан 50 мартадан кўпроқ намойиш этилган, мисалдан ёшларимизнинг эркин фикр минбарига айланган «Акс садо» кўрсатувида ўқувчилар билан бўлган мулоқотдан кейин уларнинг маънавият ва маърифат, фидоийлик ҳақидаги асарларини эшитиб ҳаммамиз истиқлол шарафати билан эски асоратлардан холи, ҳур фикрлар тафтида тобланган мўлақоқ янги бир авлод ҳаётимизга кириб келатганининг гувоҳи бўлдик. Юртбошимиз кўп бора таъкидлаганидек, ҳаётимиз ўзгармоқда. Ҳаёт эса тафаккуримизни янгиламоқда. Ҳур фикрли ёшлар эса том маънода истиқлол фарзандларидир.

Асримизнинг энг долзарб муаммоларига юракдан муносабат билдираётган, мамлакатимизнинг келажак учун самимий қайғураётган «Акс садо»чи ёшлар Ватанимизнинг минглаб шаҳар ва қишлоқларида бирин-кетин чакнаётган юлдузларга ўхшади. Ҳаётининг улар мустақил ўзбекистонимизни пурафшон этишди. Ана шундай эркин, билимдон, жазабали ёшларимиз билан бундай келажакимизни қўлга олишга ҳар қандай шубҳа йўқдир.

Давлатимиз раҳбарининг «Ёшлар — бизнинг келажакимиз» юзи астида олиб бораётган сўбатлари ўсиб келатган янги авлоднинг тафаккурини ўз ифодасини топомқда.

Яна бир нарсани очик айтиши керак. Баъзи мамлакатларда миллионлаб нарсидан болаларнинг орзу-умидлари уруш ва можароар тафайли кука совираётган бир пайтда бизнинг ёшларимиз энг замонавий усулда билим олиб, ўз кўрсатувларини нафақат юртимизда, ҳатто дунёнинг энг тараққий этган мамлакатларида ҳам намойиш этиб, масъулиятли баҳс-мунозараларда ҳар қандай мураккаб саволларга дадил ва бурро жавоб бераётганликлари Президентимизнинг ёшларга кўрсатилган ҳамқўлларининг меърасидир. Юртбошимиз «Ўзбекистон буюк келажак сари» асарининг 200 та нуҳасиса ўз қўллари билан «Катта ишонч ва умид билан» деган ишломбаси сўзларини ёзиб, қўлдан келган ёшларга тўғри айтишга катта воқеа бўлди. Бундай юксак эътибор Ватанимиз ёшларини чуқур ҳаважого солиди, уларни ана Ўзбекистонимизнинг раҳнаси, келажак учун чуқур билим олишга, элим деб, юртим деб, ёшб яшашга, янада фидоий бўлишга оғиват этди.

Қўйда бир гуруҳ ёшларимизнинг газетачилар ҳужумига ҳавола этилаётган мулоҳазалари юқоридаги фикрларимизнинг эркин далилидир.

Мақсаббек БОБОХОНОВ, Тошкент шаҳар, Юнусов туманидаги 105-мактабнинг 6-синф ўқувчиси:

Президентимизнинг «Ўзбекистон буюк келажак сари» номи китобларини биринчилар қаторида олаётганимдан ўзимни энг бахтли инсон, деб ҳисоблайман. Китобга юртбошимизнинг ўз қўллари билан «Катта ишонч ва умид билан», деб битилган сўзлари менга жудаям қаттиқ таъсир қилди, тўққизлаштириб юборди. Биз, элим деб, юртим деб ёшб яшаётган Президентимиздан фахрланамиз. Улар ўз юртини, ўз Ватанларини шу қалар ардоқлайдилар. Келинг, тенгдошлар, бизлар ҳам ўз Ватанимизни севиб ардоқлайлик.

Агарда Ватан дарди қалбимизни ҳар нафасда орзиқтириб турар экан, эртаси янада ёруғроқ бўлиб бораверди. Чунки Ватан бу — биз, биз эса — Ватандир-миз.

Мен бахтли авлод вакилиман, овоз ўзбекман, тенглар ичидан тенгман, бахтим — тахтим бор. Мен қўнма дунёман, янги замонаман, халқим тақдирини ўз дастхатим бор.

Оламини сийдир
бу жаежи қалбим,
Дунё талишида
беланганимга,
Сигнаман сенга,
эй азиз халқим,
Юртим, ишонман
келажакимга!

Феруза ХАМРОЕВА, Тошкент шаҳар, Юнусов туманидаги 273-мактаб ўқувчиси:

Мен Юртбошимизнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққий кафолатлари» асарини илк бор ўқиб шундай маънавий озук олдимки, буни таърифлашга тилим ожизлик қилди. Чунки бу китобни ўқигандан олдин биз, ёшлар давлатимиз афрофида қандай можаролар юз бераётгани, минтақамизда тинчликка таҳдид солаётган қандай воқеалар содир бўлаётганини чуқур англамаган эканмиз. Бизларнинг орамизда ҳам миллатчиликни, шовинизмининг кўтариб чиқиб, уруғ-аймоқчиликка йўл қўйиб, давлатимизни ривожига халақит бераётган, иллизини келтириётган кимсалар борлигини шу китобни ўқиб билдим.

Бизнинг атрофимизда содир бўлаётган салбий воқеалар ва жараёнларни тўғри тушуниб, уларнинг

Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлишлари шарт!

Ислом КАРИМОВ

КАТТА ИШОНЧ ВА УМИД БИЛАН

«Акс садо» ёшлар кўрсатуви иштирокчилари — газетамиз меҳмони

бугун баландпарвоз сўзларга эмас, амалий ишларга сўйишимиз керак.

Виталий ИНН, Тошкент шаҳар, Чилонъ туманидаги 178-мактаб ўқувчиси:

Мен бир йил давомида Америкада ўқиб қайтдим. Ўқиш мобайнида яна бир

сон ватанпарвардир, дея эътироф этилади.

Яқинда Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғинда Президентимиз: «Мен ёшларга ишонман. Улардан умидим катта. Улар биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари шарт» деган фикрни айтдилар. Бу сўзларни тинглар

Гулрухсор УМАРОВА, Андижон вилояти, 35-хукушхунослик лицейи 11-синф ўқувчиси:

олдини олишга биз ёшлар доим тайёр туришимизни аниқлаб етдик. Ишончим комилки, мен ва менга ўхшаган тенгдошларим Президентимиз асарларини янада чуқурроқ ўрганиб, Ўзбекистоннинг тараққийи учун бир ёқадан бош чиқариб курашамиз, ҳаракат қиламиз!

Шўҳратбек ТЎПАЕВ, республика Нафис саъят лицейи ўқувчиси:

Менинг кўрагимда ёшб оқибат,
Туйгулар, совира,
майда савдолар,
Унда қўёш каби довулар, фақат
Унда Она Ўзбекистон суварти қолар.

Халқин билан юзма-юз бўлиш учун, у билан бирга курашга шайланганим учун жуда катта тайёргарлик шарт эмас. Халқ билан унинг вакили ёхуд катта миллат билан ишларини истар экан, яна бир мақсад — тараққийи йўлида курашга сафларан экан, унда ҳеч қандай масофанинг бўлиши ҳам мумкин эмас.

Бугун Ўзбекистон халқи келажакка интилар экан, ҳамма бирлашсини лозим. Ўзбекистон халқини бирлаштирадиган фидоий ёшлар керак. Мен баъзан Абдурауф Фитрат, Чулпон, Усмон Носирнинг шеърларини ўқиганда юрагимда ажиб бир туйғу пайдо бўлади.

Вақоланки, Ватан билан бизнинг ўртасида қанчалик масофа бор? Ота-боболаримиз шу ерда яшаган, бизнинг ҳам туғилган жойимиз шу ер, бизнинг борар жойимиз ҳам шу ер бўлса, бизга яна нима керак?

Инсон ҳеч қачон ўзининг севаган Ватанини «Мен сени севаман», деб айта олмайди. Ватанга бўлган сева қандайдир баландпарвоз сўзлардан иборат эмас. Балки Ватанга бўлган энг муқаддас сева юртини дунёга танитаётган инсонларнинг кўнгилида бўлади. Ватанини турли тажовулардан асраётган ўғлонларнинг кўзида кўрилади. Биз

лигимдан беҳад хурсандимиз.

Мен у дамба элим-юртим учундай эр ишлар қилим қаяптики, кўнглим орзуларни мақсадларга тўлмоқда. Ҳақсиз элимизнинг фарҳалигини, юртимизнинг оқлигини, мустақамлигини эса қўшмоқдир. Бу китоб таққийи манзилни кўзлаб, а шу эгу мақсадлар йўли чиққан биз ёшлар учун йўл, оқ фотиха, дастури қадим. Биз бу ишончин оқшга ҳаракат қиламиз.

Дурбек ХАҚИДОВ, Тошкент шаҳридаги 300-лицейнинг 11-синф ўқувчиси:

Тенгдошлар айтганларидек, бугун бизнинг ҳаётимизда энг у, энг кутдуг кун.

Президентимизнинг бу асарлари мен учун «урно»дай азиз. Нима учун Чунки «Кўр» барча дўшларни яхшиликка, диниётга, меҳр-оқибатга длат этади.

«Буюк келажак са», асари эса ватандошларимизга ватанини севадиларини аниқ маконда — мустақил Ўзбекистонимизда яхшилик, индиётна, меҳр-оқибат, длат мустақам қарор топшга сафарбар қилади, ҳаётини тўғри хулосалар чиқарга ўргатади.

Собиқ Иттифок даврга миш миллий қадриятлар, мизга эил бўлса-да, халқим юртимиз нафосини янги тегу чини, уни қансатга тобелик б тқонига етакловчи ва шун ўхшаш эл-юрт қадриятларига эил «марказдан кўрсатилган ҳар қандай топширик ва вазифаларни ким биринчи бўлиб бажарса, у ватанпарвар деб саналган. Бутун бир халқ ватанпарвар бўлолмайдилар, деган фикр сингдириб юборилган.

Президентимизнинг китобларида эса ўз оиласига, нон-туз берган халқига, туғилган устан юртига муҳаббатли, гурури, унинг келажак учун қайғурувчи ҳар бир ин-

«АКС САДО» ЁШЛАР КЎРСАТУВИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИГА МУРОЖААТИ

Муҳтарам Ислом АБДУГАНИЕВИЧ!

Биз ёшлар Сизнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққийи кафолатлари» номи асарини энг йил давомида ўқиб-ўрганиб, ёш қалбимизда катта мақсадлар, бир олам орзу-хаваслар уйғонди. Мустақиллик — авваламбор, ўз келажакимизни, ўз тақдиримизни ўзимиз яратиб хукуқи эканлигини, элим деб, юртим деб ёшб яшаш кераклигини янада тараққийи ҳис этдик. Довруғли ўтимишимиз, улуғ аждоғларимиз билан фахрланганимизга ўргандик. Ўзбекистоннинг келажак буюклигига бўлган эътиқодимиз янада мустақамланди. Жаҳондаги ҳеч бир халқ фарзандларидан кам эмаслигимизни, ўз тақдиримизни ўз қўлимизда эканлигини чуқур тушуниб етдик.

Биз ёшлар, Сизнинг ҳамқўлларини тўғайли жаҳоннинг энг тараққийи топган мамлакатларида билим олиб, ўзганимизни намойиш қилиш имкониятига эга бўлдик. Сизнинг ташаббусингиз билан қабул қилинган «Қадрлар тайёрлаш миллий дастури» биз каби миллионлаб ёшларнинг тақдирини тўғайли ўзгартириб юборадиган, порлоқ келажакимизни таъминловчи тарихий ҳужжат эканлигини яққол тасаввур этиб туришимиз. Буларнинг барчасини учун Сиздан чексиз миннатдоримиз!

Биз ҳозиргина Сизнинг «Ўзбекистон буюк келажак сари» деб номланган китобингизни олиш бахтига муассас бўлдик! Қимматли вақтингизни аямай, ўз кўнглингиз билан «Катта ишонч ва умид билан», деган муборак сўзларни ёзибиз. Бизга билдирилган бундай юксак ишончдан кўнглимиз гурурга тўлди, бошимиз осмонга етди.

Биз ана шу ишонч ва умидни оқлашга, бутун умримизни Она-Ватанимиз, жонажон Ўзбекистонимиз равақига бағишлашга, фидоий ва ҳалол яшашга, ҳаётнинг ҳар қандай қийинчиликларини дадиллик билан енгиб ўтишга ваъда берамиз!

Бу кутдуг асарда Ватан ободлигига эришиш, халқимизни рози қилиш юзлари муҳасам. Китоб орқали биз Сизнинг улкан мақсадлар йўлидаги эркин ҳаракатларингизни англаймиз. Сизни англаш орқали ўз бурчимизни англаймиз.

Сиз ўз асарларингизда «Менинг энг катта ишончим ва умидим ёшлардан», деган эднингиз! Биз ана шу умид ва ишончга муносаб фуқаролар бўлиб етишамиз.

Қайси миллат, қайси халқ ягона миллий гош атрофида бирлашса, уни ҳеч қандай куч енга олмаслигини кўп бор таъкидлагандимиз. Биз бугун Сизнинг улуғ юзларингиз атрофида бирлашдик. Ўзбекистонимиз келажак — бизнинг келажакимиз буюк бўлишига ишончимиз қомил!

ҳарбий лицейда ўқиямиз. Ўзим ҳақимда гапирсам, ҳеч қандай иккиланмай шу соҳани танладим. Келажакда Ватанимиз сарқалларининг мустақам бўлиши, халқимиз тинчлиги учун жонимни ҳам аямайман. Ҳарбийларимиз НАТОнинг «Тричлик йўлида ҳақдорлик» дастури бўйича Америкада ўтказилган таъбирларда қатнашиб, юксак маҳорат эгаси эканликларини кўрсатдилар. Иштирокчилар Ўзбекистон деган давлатнинг ҳарбий қудратига, мағрур ўзбек аскарлари маҳоратига таҳсин айтдилар.

асрга экологик маданиятли соғлом авлод сифатида қалам қўямиз, деб уйлайман.

Беҳод САИДОВ, Қашқадарё вилояти, Гузор туманидаги 1-лицей ўқувчиси:

— XXI асрга тенгдошларимиз қандай мақсадлар билан қалам қўймоқда? Маълумки, юртимизда ёшларга катта ишонч билдирилишти. Келажакда эришилажак ютуқларнинг омили ҳам ана шу ишончдир. Биз тараққийиимизга эил бўлиб келатган турли иллатлардан холи жамият қуриш ниятидаимиз.

Ёшлар ўз олдларига қўйилган вазифаларини онгли равишда аниқлаб етсавларгина қўланган тараққийи эришамиз. Тенгдошларимга айтадиган тилагим: ҳаётга ишонч билан қарайлик, ўз олимизга қўйган мақсадларга эришишда қатъиятли ва шижоатли бўлайлик!

Бизлар халқимиз тарихида Уччинчи уйғониш даври ёшларимиз. Бугун Ватан, Миллат, халқимиз уйғонди. Бу уйғониш шубҳасиз бизни тараққийи та олиб боради.

Мудраб ётаев
чекчакар Сизга,
Толе кулиб боқди,
ишонинг.
Хурлик йўли
очилади Сизга,
Биз уйғондик,
Сиз ҳам уйғонинг!

Муроджон ШАРИПОВ, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети 3-курс талабаси:

Президентимиз ўзларининг асарларида ўтмишдан қолган иллатларни бартараф қилиш йўллари аниқ кўрсатиб берганлар. Тараққийиимизга тўсиқ бўлаётган бундай иллатлар маъжудлигининг энг асосий сабабларидан бири — ана шу гошларни авваламбор катталар томонидан чуқур аниқлаб етилмаганлигидир. Чунки иллатларни ташувчилар одамлардир. Президентимиз «Ҳар қайси миллат олдига буюк мақсад бўлмаса, фидоийлик бўлмаса, бир чеккада қолиб кетаверди. Миллат ва халқ бир мақсад йўлида бирлашиши керак» дейдилар. Қаранг, Амир Темирдан кейин нима учун уларнинг кучли давлати парчаланиб, пароканда бўлиб кетди? Эътибор беринг, Ватан бўлиниди, салтанат бўлиниди. Қирғилар, низолар қўнайди. Халқ хонавайрон бўлди. Матрифт ўрнини жоғалот, алолат ўрнини ҳақсизлик егаллади. Нима учун? Негаки, Президентимиз айтганларидек, Соҳибқирондан кейин умуммиллий мақсад йўқолди. Биз ана шулардан хулоса чиқаришимиз керак. Ватан бу майда ҳою-хаваслар, шахсий манфаатлар эмас. Балки, бу қисмат, бу келажак учун қафолат. Бирлик, ҳамжихатлик, алолат ва фидоийлик эса тараққийиимиз кафолатидир. Ватан қисмати — бизнинг қисматимиздир!

Савиғани
М. ХОЖИМАТОВ ва
Ҳ. САИДОВ тайёрлади.

Делес ОБИДОВ, Наманган шаҳри, лицей ўқувчиси:

Биз ўз мурувлимизга самарали меҳнат, мустақам интидор орқалигина эришамиз. Мени бир савод уйлантиради: нима учун айримлар ўз олдига катта амалдор бўлиш, бойлик ортиришни мақсад қилиб қўяди? Балки бунга амал машинаси, обрў-эътибор ва яна бошқа жиҳатлар улдар. Вақоланки, бизнинг мақсад-интилишларимиз биринчи навбатда халқ хизмати учун йўналтириши лозим.

Ватан ўз инсонлари билан муқаррам. Уларнинг худқ-атворлари билан гузал. Раҳбарларининг ҳаққинлиги, ҳақпарварлиги билан севамли. Фидоийлик, заҳматдан, машаққатдан қўрқмайдиган ёниқ дилли инсонлар билан азиздир. Шу маънода фидоийлик хусусида фикримиз билдирмоқчиман. Менимча, ўзини фидоий деб билган инсон ён-атрофидагиларга, аввало ўз интилишларига, ташаббуслари, изланишлари, эришган ютуқлари билан ибрат кўрсатиши керак.

Қизларгул ГУДИМОВА, Нукус шаҳар, 6-мактаб ўқувчиси:

Инсон саломат бўлмай туриб, Ватанга фидоийлик хусусида гапирishi қийин. Биз бугунги кундаги экологик муаммоларимизни тўғри ҳал қилишимиз керак. XXI асрга соғлом авлод ва соғлом асрга билан кириб боришимиз лозим. Экологик маданиятни тўла ўзлаштиришимиз учун тенгдошларимиз билан биргалликда қўлба тўғараклар, ҳаракатларини йўлга қўйишимиз даркор. Шундагина янги

ХАВАРЛАРИ

ADIB O'QUVCHILAR HUZURIDA

Toshkent shahar Shayhontohur tumanidagi 276 - maktabda o'zbek xalqining zabardast adibi Shukrullo bilan adabiy uchrashuv bo'lib o'tdi. Kechada maktab o'quvchilarining adib asarlaridan sahna ko'rinishlari, turli badiiy chiqishlari, asarlarining ko'rgazmasi va albatta, o'ziga xos bir mushoira ham tashkil qilindi. Kattayu kichikning sevikli adibi Shukrullo kecha qatnashchilari savollariga javoblar berar ekan, o'zining sermazzamun, lekin og'ir hayotidan misollar keltirib, yosh avlodni tinimsiz bilim olishga, vatanni, millatni ardoqlashga undadi.

Shuhrat YIGITALIYEV

JONBAXSH QO'SHIQ TANLOVI

Muqimiy nomidagi musiqali drama teatrida O'zbekiston Respublikasi madaniyat ishleri vazirligi Xalq ijodiyoti va madaniy - ma'rifiy ishlar Respublika ilmiy uslubiyat markazi tomonidan «Alla» ijrochilarining IV an'anaviy respublika ko'rik-tanlovi yakun yasaldi. O'zbekiston xalq artisti Tilash Xo'jamberdiyev raisligidagi hakamlar hay'ati I-o'ringa Buxoro shahri «Moxisitora», Peshku tumani «Afshona» va Siyob tuman madaniyat uyi badiiy jamoalarini loyiq topdi.

Ushbu tadbir har birimizda qadrlanayotgan qadriyatlarimizga ehtirom hissini uyg'otadi, shubhasiz.

Muxtasarxon KARIMOVA

MOZIYNI SO'YLATGAN ADIB

Mana necha kundirki, O'zbekiston xalq yozuvchisi, Oliy Majlis deputati, Yozuvchilar uyushmasining a'zosi Pirimqul Qodirovning 70 yillik tavallud to'yi keng nishonlanmoqda.

Jumladan, Alisher Navoiy nomidagi Respublika Nafis san'at litseyida o'tkazilgan yubiley tantanasida yozuvchi Pirimqul Qodirov, filologiya fanlari nomzodi Umarali Normatov, O'zbekiston xalq shoiri Muhammad Yusuf, Xalq ta'limi vaziri Jo'ta Yo'ldoshevlar ishtirok etdilar.

Moziyini so'ylatgan adib bilan bog'liq uchrashuv o'quvchilar qalbidagi o'chmas iz qoldirdi.

Jamshid G'ULOM

(Boshi 1-betda)

эттиради. Боланинг жисман шаклланишида бешикнинг хизмати тиббиётчилар томонидан илмий асосда кўрсатиб берилган. Масаланинг маънавий жиҳати келадиган бўлса бешик инсон характерининг шаклланишига ҳам кўп ижобий таъсир этади. Эндигина бешикдан чиққан боланинг меҳнати нима бўлиши мумкин унинг ирода тарбиясидаги аҳамияти қанчалик? Фарзандларимиз ўйнаб, шовқин кўтарганларидан кейин «уларни уришманглар, гўдак, мен кун бўйи дунёнинг ишини қиламану, ҳеч ким қадримга

чи галда, иродали бўлиши керак. Шу каби мулоҳазаларга бора туриб собиқ шўро тузумида бешикка бўлган муносабат беҳиж салбий бўлмаганини фахмлаш мумкин. Бешикдан бошланган бундай тарбия ундан сўнг қандай давом эттирилиши керак? Халқимиз меҳнати – тарбиянинг онаси, дейди. Эндигина бешикдан чиққан боланинг меҳнати нима бўлиши мумкин унинг ирода тарбиясидаги аҳамияти қанчалик? Фарзандларимиз ўйнаб, шовқин кўтарганларидан кейин «уларни уришманглар, гўдак, мен кун бўйи дунёнинг ишини қиламану, ҳеч ким қадримга

рамин. Улар бир кун келиб катта кишилар бўлса ҳамки «отамнинг кўмиб қўйган «тил-да»си қаерда экан, уни қайси биримизга айтар экан» деган илинжда ҳали хануз боқимандалик ҳисси билан яшашиди. Ундан кўра уларнинг билим олишга рағбатли бўлиб ўсишлари учун «тилла»ларингизни сарфласангиз, мана сизнинг фарзандларингизга, қолаверса, Ватанимизга қолдирадиган муқаддас меросингиз. Шундангина ўғил-қизларингиз қаддигиз дол бўлганда суяничиингизга айланади, камоли билан кўзингизни қувонтиради... Яна юқоридаги мулоҳаза-

тақил шахс, иродали инсон бўлиб воғга етади. Собитлик, фаоллик, сабру бардошлик, фидойилик, каби ўнлаб жиҳатларни ўзида мужассам этган Ирода инсон улғайган сайин унинг қалбига жойланиб бораверади. Натижада нафақат вужуднинг, балки қалбнинг-да кўрғонига айланиб уни қомиллик сари етаклайди. Мана, нега бугунги кунда иродали инсон, фуқаро ҳақида кўп гапирилатганлигининг сабаби.

Мамлакатимизда бўлаётган бугунги ўзгаришлар, янгилаштирилган ҳуқуқлар, чиқарилган ҳулосалар асосида ота-оналарга, ўқитувчиларга қўлланмалар яратмоғига эҳтиёж сезилмоқда. Токи, бу иш жамиятнинг барча қатламлари, жамоатчилик ташкилотлари зиммасидаги вазифа сифатида қабул қилинмас экан, ирода тарбияси бешикдан бери ўтмай қолаверади.

«Юртбошимиз ўтмишимизни, аждодларимизни асли ким бўлганликларини ёшларимизга холис ўргатиш, ҳаққоний тарихимизни яратилишимизни вазифа қилиб қўя туриб, «Тарихий хотираси бор инсон – иродали инсон. Такрор айтаман, иродали инсондир», дея беҳиж таъкидламадилар. Негаки, ота-боболаримизнинг бу дунёга келмоқ ва унда яшамоқдан мақсадлари аниқ эди. Ва шу мақсад йўлида улар иродаси букилмас, энгилмас бўлиб шаклланган эди. Яна неча асрлар ўтиб, иродали миллатдошларимиздан қолган жамки меросини асраб-авайлаш баробарида, уларни боийити ўзимиздан муносиб ном қолдиришимиз учун кучларимизни бир мақсадга – Ватанимизнинг тўла-тўқис таракқиётига хизмат қилдиришга эришмоғимиз керак.

Абдусамат РАҲИМОВ

МАКТАБДА КОМПЬЮТЕР МАРКАЗИ

Янги, 1999 йил арафасида Қашқадарё вилояти Усмон Юсупов туманидаги Х. Абдуллаев номидаги мактабда замон талабларига мослаштирилган янги компьютер маркази ташкил этилди.

Туман ҳокимлиги ушбу марказга 500 минг сўм маблағ ажратибгина қолмай, унинг фаолиятини мувофиқлаштирувчи учта штат бирлигини ҳам белгилади. Туман ҳокими Ёркул Турсуновнинг таъкидлашича, бу марказ нафақат таълим тизимига, балки халқ ҳўжалигининг бошқа соҳаларига ҳам хизмат қилишини таъминлайди. Яна шуни таъкидлаш жоизки, мазкур ўқув йили давомида вилоят мактабларининг яна учтасида ана шундай компьютер марказлари ўз фаолиятини бошлайди. Демак, жойларда ўқитувчилар ва ўқувчилар компьютер саводхонлигини ошириш борасида силжишлар рўёбга чиқади.

МУХБИРИМИЗ

ИРОДА – ҚАЛБ ҚЎРҒОНИ

етмайди, дея ўйлар экан», деб кўп такрорлайди. Демак боланинг меҳнати – унинг ўйини. Миттигина жуссасига нисбатан у саяётган уйчалар, турли шакллар гўдакнинг торгина тасаввурларида улкан иш сифатида гавдаланса ажабмас. Биз катталарнинг вазифаси эса болаларимизнинг ўйинига мақсад қўйиш ва у сари интиртириш.

Юртбошимиз Исрол Каримов Исроил давлатига қилган ташрифидан қайтишда берган интервьюсида ўзбекларнинг ҳаддан зиёд болажонлигини, фарзанди учун умрининг охиригача куюниб яшаяжанини таъкидлаб, шунчалик меҳрибон бўлиш баробарида уларнинг қизиқиш ва қобилиятларини гўдаклигидан қилгаб, уларни ривожлантириш учун ҳеч нарса ни аямаслигимиз лозимлиги ҳақида гапиргандилар. Ҳақиқатдан ҳам болаларимизни имкон қадар қийинчилик кўрмасин, жони озор чекмасин деб авайлашмиз ва шундай қилиб ўсти-

ларимизни давом эттирсак. Вақти келиб боланинг эринмасдан, ақл билан ўйнаётган ўйинлари ўрнини дафтар, қалам, китоб, эгаллайди. У кунт билан ёзишни, чизишни, ўқинишга ўргана бошлайди. Қарабсизки, фарзандингиз ўзини-ўзи шакллантиришга яна учта дастур топаларимизнинг ўйинига мақсад қўйиш ва у сари интиртириш. Юртбошимиз Исрол Каримов Исроил давлатига қилган ташрифидан қайтишда берган интервьюсида ўзбекларнинг ҳаддан зиёд болажонлигини, фарзанди учун умрининг охиригача куюниб яшаяжанини таъкидлаб, шунчалик меҳрибон бўлиш баробарида уларнинг қизиқиш ва қобилиятларини гўдаклигидан қилгаб, уларни ривожлантириш учун ҳеч нарса ни аямаслигимиз лозимлиги ҳақида гапиргандилар. Ҳақиқатдан ҳам болаларимизни имкон қадар қийинчилик кўрмасин, жони озор чекмасин деб авайлашмиз ва шундай қилиб ўсти-

на таълим-тарбия борасида олиб борилаётган ислохотлар натижаси нафақат моддий омиллардан, балки биринчи ўринда, маънавий омиллардан қанчалик фойдалана олишимизга боғлиқ. Бу масаланинг яна бир кўз илғамас томони борки, у ҳам бўлса бу жараёнда ўқувчи, талаба иштироки, тайёрларлиги. Ўйлаб кўрганми-сиз, бир хил шарт-шароит, қулайлик ҳамда имкониятлардан қанчалик фойдаланаётганлиги илм даражасига кўтарилиб ўрганилмоқда. Демакки, фарзандларимизга бераётган билимларимиз, касб-хунларимиз улар томонидан нафақат ўзлаштирилишини эса, балки жамиятда ўз ўрнини эгаллашдаги асосий восита бўлиб қолишини таъминлашимиз мўҳим. Уларни биз қанчалик тиришқок, ўз усти-

ДЕНГИЗЛАРГА ЕТГАН ЗАКОВАТ

(Боши 1-бетда)

1998 йил шахрисабзлик ёш ихтирочи ўқувчи учун ҳақиқий омадлар йил бўлди. У яқинда ўзи яратган ўша «Уммонлар узра шиддаткор ҳаракатланувчи ҳарбий кема»си билан Франция ҳукумати-нинг маркази Париж шаҳрида ўтказилган «Ёш техниклар ижодиёти» халқаро кўрик-танловида қатнашди.

Жаҳоннинг энг ривожланган 43 мамлакатидан ижодкорлар орасида шахрисабзлик иқтидорли ўқувчи Баҳриддин Норов муваффақиятли қатнашиб, ҳақамлар ҳайъати олдида ўзи яратган «Уммонлар узра шиддаткор ҳаракатланувчи ҳарбий кема»сини намойиш этди. Халқаро кўрик-танлов ҳақамлар ҳайъати ўзбекистонлик ёш ихтирочи Баҳриддин Норовнинг ижодий ишини юқори баҳолади.

«Ёш техниклар ижодиёти» деб номланувчи халқаро кўрик-танловда ўзбекистонлик ўқувчилар номидан илк бора бизнинг вакилимиз иштирок этганлигидан жамоамиз аъзолари ҳақли равишда фахрланидилар – деди Қашқадарё вилояти, Шахрисабз шаҳридаги «Янги ҳаёт»

номли 9-ўрта мактаб директори Асад Темиров. – Биз Баҳриддиннинг келажакда етук мутахассис бўлишига ишонамиз. Дарҳақиқат, уммонлардан ироқ бир юрт – Ўзбекистоннинг, кўҳна ва ҳамиша навқирон Шахрисабзнинг бир умумий ўрта таълим мактабида таълим-тарбия олаётган Баҳриддин Норовнинг ақл-заковати, иқтидори билан яра-

тилган «Уммонлар узра шиддаткор ҳаракатланувчи ҳарбий кема»си модулининг Франциянинг Париж шаҳрида эътироф этилишидан нафақат «Янги ҳаёт» номли 9-ўрта мактаб жамоаси, балки ёш шахрисабзликлару қашқадарёликлар, қолаверса, бутун республикамиз ақли фахрландилар. Абдували ОБИДДИН, «Маърифат» мухбири

Мактаб sahnasi ushun

Bayram munosabati bilan bezatilgan sinfda o'qituvchi bolalarga uqtirimoqda: — Bolalar, biz «Alifbe»dagi barcha harflarni bilib o'rganib oldik, shundaymi? Bolalar (tasdiqlashadi): — Ha shunday. — Endi biz harflarning o'zininga bilib qolmay, ayni paytda, ular ifodalaydigan tovushlar vositasida har qanday xat-matnini ham o'qiy olamiz-a? — Ha, o'qiy olamiz, — tasdiqlashadi bolalar. — Xo'p unda aytinglarchi, hozir bu erga otanalarimiz bilan birga qanday maqsadda yig'ilishib turibmiz? — Bayram qilishga — «Alifbe bayrami»ni o'tkazishga! — Xo'p shu bayramni o'tkazishga barchangiz O'qituvchi ularni bolalarga ulashadi. O dan olqish oluvchi kim? Bolalar (qo'l ko'tarishib): — Men, men!.. — «O'» ni o'ynab o'quvchi kim? — Men, men!.. — «Q» ni qoyil qiluvchi kim? — Men, men!.. — «B» ni «5» ga bituvchi kim? — Men, men!.. — «D» dan dono bo'lgay kim? — Y ga tomon yo'l olgay kim? — S dan savod chiqarar kim? («Zavod» yozuvli qog'oz chiqarib): — Z dan «Zavod» chiqarar kim? Bolalar yana «Men-men» — K da keyin kelganlar bor. — Qani shularni ham bir ko'rib qo'yaylik-chi. Hech kimdan sado chiqmagach, o'qituvchi izoh beradi: — Uo'q, bularning orasida bundaylar yo'q. Harfbobo bolalarga sinchkov nazar solgach, «Shunaqami?» deydi va yana davom etadi: — U dan umid qilganlar ham, — G' da g'olib bo'lganlar ham, — T dan tezda o'tib ketgach, — M da maktab sari etgach, — V da varrak uchirganlar, — Ng - ng deya tinch yurganlar, — P ni bilgach «pul» demangiz, — Bo'lsin R li raketangiz, — ' bo'lmasa to'xtamang hech, Javlon uring ertayo kech!

HARF BERAMIZ

(«Alifbe» bayramiga)

tayyormisizlar? — Ha, tayyormiz! — deya javob qilishadi bolalar. Tezroq bayram boshlansin! — Mayli, bayramni boshlaymiz, — deydi o'qituvchi. — Faqat, bizning bu tantanamizga Harfbobo ham tashrif buyurmoqchi edilar. Yana ozroq kutsak, u kishi ham kelib sizlarning qanchalar bilimdon va odobli ekanliklaringizni ko'rgan bo'lardilar-da, a? Bolalar kutishga rozilik bildirishadi. — U kishi kelganlarida sizlar dona-dona qilib, aniq va burro gapirishga... (yon tomonga qarab) Iye, ana, u kishining o'zlarini ham kelib qoldilar! Ikki qo'lga harflar solingan jildlarni o'ynatgancha Harf bobo she'r aytib kiradi: — Bolajonlar, kelib qoling, Harf beramiz, olib qoling. Kinga etar faqat bitta, Kinga esa to'rta-beshita. (Bolalar jim tinglashadi.) Kinga kerak to'qqiztasi, Kinga bari — o'ttiztasi?! Bolalar «Menga, menga!» deya qo'l ko'tarishadi. Harfbobo jildidan bir-bir harflar chiqarayotib, har bir harfga doir bir misra she'r aytadi va harflarni o'qituvchiga beradi.

(Ta'kidlab): — Bolajonlar kelib qoling, Alifboni bilib oling, Bir oyimiz — 30 kundir — Harflar soni shunga tengdir: O'rgansangiz har kun birin — siri qolmas hech yashirin. O'sgay birdan aqlingiz ham. Kulgay albat baxtingiz ham!.. Qani tezroq kelib qoling, O'qimoqni bilib oling!.. Bolalar turishgancha Harf boboning atrofini o'rab olishadi. Harfbobo qo'ynidan o'ram qog'oz chiqaradi. O'qituvchi bilan ikkisi uni ochib tutib turishadi. Undagi yozuv-alfavitni bolalar jarangdor o'qib berishadi. O'qituvchi Harfboboga murojaat etadi. — Sizga juda ko'p rahmat, Harfbobo, o'quvchilaringizni juda sevintirdingiz. Endi, bemalol bo'lsa o'zingiz ham mana bu kursiga o'tirib bolajonlarimiz biladigan she'r va qo'shiqlarni tinglab, raqs va bellashuvlarini tomosha qilardingiz. Harfbobo: — «O, bu hol men uchun ayni muddao bo'lardi-ku!» — deya ko'rsatilgan joyga o'tiradi. Bayram davom etadi.

Boborahim OMONOV Navoiy viloyati Navbahor tumani

Poytaxtning Hamza tumanidagi 153-maktab o'quvchilari «Alifbe» bayramiga yig'ildilar. Tadbir esa aviasozlar madaniyat saroyida bo'lib o'tdi.

«Alifbe» bayrami

Keng davrada ozoda, chiroyli kiyingan jajji kichkintoylar. Shuningdek, ularning ustozlari, ota-onalari, mutasaddi rahbarlar ham shu erda. Tadbir O'zbekiston gimnini ijro etish bilan boshlandi. So'ngra harflar tilga kirdi.

1-sinf o'quvchilari (ular «A» hamda «B» sinfda 42 nafar) «Alifbe» kitobini yaxshi o'zlashtirib olganliklarini aytdilar. «O'qish», «Matematika» darsliklarini ham yaxshi tutishga, qadrlashga so'z berdilar.

Suratlarda: «Alifbe» bayramidan lavhalar. Muhammad AMIN olgan suratlardir

КУРАШЧИЛАР БЕПЛАШУВИ

Самарқанд шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли ихтисослашган болалар ва ўсмирлар спорт мактаби кураш залда вилоят халқ таълими бошқармаси тизимидаги спорт мактабларининг 1981 - 82 йилларда тузилган ўсмирлар ва қизлар IV - спартакиадаси бўлиб ўтди. Мусобақада умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни Нуробод тумани халқ таълими бўлими қўшидаги БЎСМ дзодочилари эгалладилар. Иккинчи ва учинчи ўринларни Самарқанд шаҳар халқ таълими қўшидаги БЎСМ ва Пастларгом тумани халқ таълими бўлими қарашли I-сон БЎСМлар эгалладилар.

Самарқанд шаҳар халқ таълими бўлими қўшидаги ихтисослашган болалар - ўсмирлар кураш мактабнинг юнон-рум кураши бўйича очик биринчилиги бўлиб ўтди. Мусобақада 70 дан ортққ беш курашчилар иштирок этдилар. Олишувларда ўз вази тоифаларида қуйидаги курашчилар голиб чиқдилар: Азимов Фирдавс, Ёқубов Ҳамза, Муҳаммадиев Азамат, Салимов Акмал, Салимов Салим, Саматов Анвар, Саматов Файрат, Тўрабоев Собир, Ёқубов Ҳабиб, Мухторов Ботир, Нуманов Фодир, Маметов Сарвар, Нурмонов Жасур ва Доғиёров Азиз. Улар вилоят халқ таълими бошқармаси, шаҳар халқ таълими ва болалар - ўсмирлар кураш спорт мактаби томонидан эъзалик совғалар ва дипломлар билан тақдирландилар.

М. Аҳмедов

Тан олинш машаққат. Тан олинш шараф. Айниқса илм соҳасида. Машаққати шундаки, унга эришиш учун тинимсиз меҳнатни, ҳаловатини, вақтни, ҳа, айнан кўпинча бутун умрини бахш этишга тўғри келади. Шарафни шундаки, эришилган ютуқ бутун миллат мулки бўлиб қолади. Агар унинг миқёсини Дунё бўйича оладин биласан бу юк янада залворироқ бўлади. Не бахтим юртдошларимиз дунё илм-фани тараққиётига ҳамма замоналарда улкан ҳисса қўшиб келишган. Буни ҳақон тан олади, тан ола-

япти. Янги йил арафасида тарқалган бир хушxabар ҳам фиримизнинг яққол даили. Америкадаги махсус Биография институту «2000 йилликнинг Фахрий Олтин медали»га ўзбек олими Турсунбой Рашидовни лойиқ деб топди.

Ушбу нишон сўнги юз йилликдаги энг теран умуминсоний ва профессионалий ютуқлар учун таъсис этилган. «Сиз Фахрий Олтин медалга жўхондаги минглаб олимлар орасида танлаб олингансиз. Бу сизнинг инсоният олдидаги жўхоншумул хизматингизни кўрсатувчи

ШУҲРАТ ТОҶИ МУБОРАК!

галаба (шуҳрат) тождир», — деб Ёзади институт Президент И. М. Эванс Т. Рашидовга йўллаган табрик мактубида.

УзФА академиги, техника фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Абу Райҳон Беруний номидаги Ўзбекистон Давлат мукофоти совриндори Турсунбой Рашидов шижоатли, зўқко олим, ажойиб инсондир.

У кишидаги бу фазилатлар УзФАда ўн олти йил вице — президент, Тўқимачилик ва енгил саноат институти ректор лавозимларида ишлаганларида ҳамда кўлаб фан докторлари ва фан номзодларини еттиштириб чиқарганда яққол намоён бўлди.

Ийрик механик олим Тошкент шаҳрининг зилзиладан сўнг қайта қурилишига, Тошкент метросининг зилзилабардошлик масалаларига улкан ҳисса қўшган: Олимнинг АКШ, Англия, Хитой, Ҳиндистон ва бошқа кўлаб мамлакатларда ўқиган матрузалари долларбалиги, илмий хулосаларининг

хизмат қилишяпти. Турсунбой аканинг умр йўлаоши Ҳакима опа 35 йилдан буён Тошкент Давлат Техника университетига физикадан дарс беради. Икки ўғли — Исқандар ва Анвар — физика-математика фанлари номзоди. Кенжа ўғил Бахтиёржон — тадбиркор. Шоҳидохон урта мактаб ўқитувчиси бўлса, Гузалхон — шифокор. Ҳаммалари уйл-жойли, ўз оилалари билан тинч-тотув яшамоқдалар. Оила тинч экан, кўнгли хотиржам, ишлар ривожланяверади. Бундай оилалар эса давлат, жамият таъинчидир.

Элим деб, юртим деб рўзгорим деб яшайтган, Ўзбек номини, ўзбекнинг номини дунёга таратаётган Турсунбой Рашидовга соғ булинг деймиз.

Сиз билан ўзбекистонликлар фахрланишад!

Суннатилла РИЗАЕВ, филология фанлари номзоди, доцент

Суратда: Турсунбой Рашидов оиласи билан.

Faxr

Xullas...

БЕБОШЛИК КЎЗГА УРДИ...

Икки яшар Дик ерга урсанг кўкка сапчийди. Газ плитиси, музлатгич ичига кириб олиш унга чўт эмас. Гошо электорозеткасига ҳам «хужум» қилиб қолади. Маҳмадона бола акасининг акварел бўёқларини олиб, ейишга тушиб кетди. Дикнинг ошқозонини ювиб ташладди. Кўнгли айнишлар-ку қолди-я... Аммо Дикнинг кўз оқи бинафшаранг бўлиб қолди. Қизиги, ранг ҳар қуни тиниклашиб борарди. Боланинг кўриш қобилияти эса ҳар доимгидай. Офтальмологлар хозирча бунга акварель сабабчи, деб диагноз қўйишмоқда. Кейинчалик нима бўлиши ёлғиз Оллоҳга аён. Катталар болаларни бундай нохушлиқлардан эҳтиёт қилишлари керак, деб хабар беради Шотландияда чоп этиладиган «Скоцман» газетаси.

SPORFI
ФРАНГЛАРНИНГ ОЛТИН БОЛАСИ
«Франс футбол» ҳафтаномаси анъанага кўра, Европанинг 1998 йилги энг яхши футболчисини аниқлади.
У ўтказган сўров натижасига кўра қўшганинг «Олтин тўпи» «Франция -98» финалида мўъжиза кўрсатган Франция терия жамоаси ва Италиянинг «Ювентус» клуби ярим ҳимоячиси Зинеддин Зиданга топширилди.

У ШУБҲАСИЗ МАРАДОНА!
Аргентинада эса биратўла мамлакатнинг асримиздаги энг кучли футболчиси аниқланди. Бу шарафга шубҳасиз, футбол инкилобчиси, бу спорт турини санъат даражасига кўтарган Диего Армандо Марадона лойиқ деб топилди.

КОСИМОВ ҲАМОН ТЕНГСИЗ
Мана етти йилдирки, юртимизда ҳам чемпионат сўнгида йилнинг энг яхши ўйинчиси аниқланиб келинляпти. Сўровда қатнашган бир гуруҳ спорт журналистлари ва мутахассислар фикрича яқунланган йилнинг энг яхши футболчиси Тошкентнинг «Пахтакор» ва миллий терия жамоамиз ўйинчиси Миржалол Қосимов бўлди.

«ҚОРА» КИТЪА ЁКИМТОЙИ
Сўнги жўхон чемпионатида жозибали ўйинлари билан мухлисларда илик таассурот қолдирган марокашлик Мустафой Хаджи эса Африканинг энг яхши футболчиси деб топилди.

КУТИЛГАНИДЕК БЎЛМАДИ
Украинада эса йилнинг энг яхши футболчиси бўлади дея Андрей Шевченко тахмин қилинганди. Аммо, «Украина футболу» газетаси ўтказган сўровларда «Динамо» (Киев) ҳужумчиси Сергей Ребров энг кўп овоз олди.

maydonchasi

КИРЧУМОЛИ КИРУВЧИЛАР
Кейинги йилларда оқ чумоли деб ном олган ҳашарот турлари турар-жойлари, саноат корхоналари ва темирйўл магистралларини ишғол этмоқда. Кирувчи бу жонзот Ўзбекистоннинг кўпгина ҳудудларини эгаллаб олди. Уни соҳа мутахассислари «Туркистон кирчумолиси» деб аташади. Бу «азамат» табиатан меҳкай, нимани кўрса сўқади. Авваллари улар фақат ўсимлик ва дарахт пўстлоқлари билан озикланишарди. Энди эса иморатларга ҳам чанг солишмоқда.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ
Одатда ҳаво таркибида 78 фоиз азот, 21 фоиз кислород ҳамда қарийб 0,9 фоиз аргон ва 0,3 фоизгача карбонад ангидрид газлари бўлади. Одам, умуман, ҳаво билан эмас, балки химия нуқтаи назаридан, кислороддан нафас олади.
Киши танасида бор-йўғи 25 миллиграммча йод ва шундан қамроқ миқдорда бром бўлади.
Бир тонна суперфосфат берадиган кучни 300 грамм молибден тузи бериши мумкин. Болгариялик агрономлар йўғичқа ва дағал ўтлар экилган далааларда ўтказилган тажрибалардан сўнг шундай фикрга келишди.
А. АЛИЕВ тайёрлади.

Пойтахтимизнинг Юнусобод туманидаги «Бўтакўз» номли 414-болалар боғчиси сариқ касали билан ўрған кичкинтойларни тарбиялашга ихтисослашган. Бу ерда 6 гуруҳда 115 нафар ўғил-қизлар тарбияланмоқда. Тарбия масканига кўп йиллик тажрибага эга, болаларни ўзгача меҳр билан севувчи Тамара Мирбобоева раҳбарлик қилиб келади. 40 нафарга яқин боғча жамоаси болаларнинг баркамол, хушхулқли бўлиб улғайишлари учун фидойилик кўрсатиб ишлаётган бўлса, шифокор ва ҳамширалар эса кечяку кундуз уларнинг саломатлиги йўлида парвона.
Шу кунларда нишонланган Янги йил кичкинтойлар учун энг қувончли байрамлардан саналади. Улар узок ўрмонлардан келган Қорбобони, гўзал Қорқизни, ранг-баранг ўйинчоқлар билан безатилган арчани орзикаб кутадилар. Шу билан, тарбиячилар опалар бу байрамга алоҳида тайёргарлик кўришди. Арча атрофида рақсга тушиб, шеърлар айтишди, Қорбобонинг совғаларини олган болажонларнинг қувончи чексиз.
Суратларда: Боғчада байрам томошалари. Абдувоҳид ТўРАЕВ (Ўза) олган суратлар.

САБР-ТОҚАТГА БАЛЛИ!
Швецияда яшовчи Ирен Люфорд мавлуд қўшиқларини айтиш бўйича дунё рекордини ўрнатди. У тўхтамасдан 28 соат яъни бир кеча-кундузу 4 соат қуйлади.
Бу ҳақда «Вестер Батенс Куриер» газетасида хабар қилинган. Энди бу хонанда Гиннеслар китобидан жой олса ажаб эмас. Унинг «қаҳрамонлиги» бирлашган нафақахўрлар гуруҳи томонидан ёзма равишда эътироф этилди. Бу концертни томоша қилганларнинг сабр-тоқатига ҳам балли!
ana shunaqa gaplar...

QUTLOV
Хотининг сўнги асрадан буён таълимнинг намоёнлашганини таъкидлашга қўшади ҳисобини эгаллаб олди. 100 дан ортиққ инсонга, нақла, дастур ва таълимларини таъминлашга ҳисобини эгаллаб олди.
50 йилнинг мувофақ бўлиши. Сўнги муваффақ сўнги, энг нафарининг совишаник индирини.
Республика таълим Маркази жамоаси ҳамда оила аъзоларининг.

Яқинда қишлоғимизда бўлиб ўтган бир нохуш воқеа қўнмига қалани олишга маъбул қилади. Воқеанинг тасвирини шун қўш вақт фарзанд кўрғонмай юрган йилгит айб ўзанда эканлигини билиб, ўз жонига... Бу ҳақда гапириш жўда оғир.
Мен ҳам врачлардан фарзанд кўрғонмаслигини эшитгач, не ахлоқга тушганимни билсангиз эди. Ҳақиқатан ҳам эрикекка бу гапни кўтариш жўда оғир бўлар экан. Эрик ҳамма айбни бўйнига олишга рози, фақат...фақат бепуштанлик эмас.
Кўчада юрса биров уни маскаралагандай, ўйда хотинининг ҳамдара нигоҳи юрак-бағрини тилак-тилак қилаётгандай, ўнданда азоби ўзидан бир зурриёда қолмаётгандай ўқиниш.
Врачлар Тошкентга боришини тавсия этишди. «Ушларга бор, бирорта доцент ёки профессорга ўраш, уларнинг қўлидан келадик», — дейишди. Бордим. Халарада, анҳорнинг бўйида шундай жой бор экан. Опахон — врач фан номзоди, доцент экан. Анализи топширдим.
Натижасини кўрган фан номзодидан илк бор шу иборани эшитдим: «Ука, йилгит киши гапнинг очинини кўтара олади. Сиз фарзанд кўрғон-

Ким фарзанд қадрига етади?
Ҳиссида, Африка давлатларининг биридан келиб, Ўзбекистонда ўқиб, бепуштанлик бўйича илмий иш ёлғадан Жоди исми бу йилгити кўпчилик билан рақс шеклила, эшиги олдинда қаттагина наваб. Навбат кўтишда бир-икки сўлғин юзли дарақашлар турли эшитганларини гапириб беришди. «Умида қилса бўлади».
Қабулданман. Ширинсўхан экан. Нигоҳи «дардинги олай» дейди, айрич қўтирлар кеби дийдаси қотмаган. Хуллас, у ҳам одатий соволлардан бошлади: «Уран заводиде ишланганми?» «Чернобиде хизмат қилганми?» «Даво-дингизда бепуштанлик бўйича ва жўдас. Қайта эканли топширди. Кейин тўғридан ҳам анализ олади. Уни текширишга беришди.
Текширган одамлар ташхис қўйишди.
«Айтинглар бу кесаллик нимадир, деб илтимос қилдим. Аввалога мўнжик эмас, дўхтиринган сўра, дейишди. Туриб олдим: тўғра бепуштан, дейиш-

Sog'lom avlod uchun
Ўзда пайтида рўза тутдим, жойнамоз устида ҳўдодан шифо-фарзанд сўрадим.
Жоди кейинги гал бошқароқ дорилар ёзиб берди. Ишонч билан далада бериб турди. Шу зайлда уч боққич даволашни жараёндан ўтдим.
Ўнда пайтида рўза тутдим, жойнамоз устида ҳўдодан шифо-фарзанд сўрадим.
Жоди кейинги гал бошқароқ дорилар ёзиб берди. Ишонч билан далада бериб турди. Шу зайлда уч боққич даволашни жараёндан ўтдим.
Ўнда пайтида рўза тутдим, жойнамоз устида ҳўдодан шифо-фарзанд сўрадим.
Жоди кейинги гал бошқароқ дорилар ёзиб берди. Ишонч билан далада бериб турди. Шу зайлда уч боққич даволашни жараёндан ўтдим.

Ma'rifa
ТАБСИС ЭТУВЧИЛАР:
Ўзбекистон Халқ таълими вазири, Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазири, Таълим ва фан ходимлари қасаба уюмаси Марказий Кўмитаси.

Бош муҳаррир Ҳалим САЙДОВ
Тахрир ҳайъати: Жуманазар БЕКНАЗАРОВ, Икром БЎРИБОВЕВ (масъул котиб), Шўқур ЖОНБОВЕВ, Гулчехра ПАРПИЕВА, Нўъмонжон РАҲИМЖОНОВ, Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Йўлдош САИДЖОНОВ, Саъдулла ҲАКИМОВ, Ўткир ҚОШИМОВ

Рақам ва далиллар ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар. Фойдаланилмаган мақолаларга жавоб қайтарилмайди. «Маърифат»дан материалларни кўчириб босиш тахририят руҳсати билан амалга оширилиши шарт.
МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32. ТЕЛЕФОНЛАР: масъул котиб — 136-54-17, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 136-55-58.
Газетани ИВМ компьютериде Абдирасул НАРМАНОВ саҳифаллади. Навбатчилар: Хўлқар ТЎЙМАНОВА, Рустам БОЙМАТОВ

Рўйхатдан ўттиш тартиби № 20. ИНДЕКС: 149, 150, Г-029. Тиражи 53.629. Г. 1 2 3 4 5 6 Ҳажми 2 босма табоқ, Офсет усулида босилган, қоғоз кичими А-2. «Шарк» нашриёт матбаа кичими босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси 41-уй
Босишга топшириш вақти - 20.00. Топширилди-18.30.